

- Wdrażanie działań ukierunkowanych na wzmacnianie systemu wartości dzieci i młodzieży, w szczególności wartości zdrowia, a także kształtowanie wśród dzieci i młodzieży przekonań normatywnych i umiejętności psychospołecznych. Zaleca się wspieranie prospołecznych działań młodzieży przez mentorów/tutorów, programów leaderskich i działań rówieśniczych z obszaru profilaktyki i promocji zdrowia. Utrzymywanie dobrych relacji z rodzicami oraz kompetentnymi i troskliwymi osobami dorosłymi (np. dziadkami, nauczycielami, mentorami) jest jednym z ważnych czynników chroniących i wspierających prawidłowy rozwój dzieci i młodzieży. Warto również podejmować działania zachęcające młodzież do angażowania się w działalność organizacji pozarządowych, wolontariat.
- Popularyzowanie wiedzy nt. uzależnień chemicznych i behawioralnych poprzez organizowanie kampanii społecznych – zwłaszcza adresowanych do uczniów i ich rodziców. Kampanie powinny być atrakcyjne dla osób młodszych, warto zaprosić do ich realizacji osoby, które dzieci i młodzież cenią.
- Działaniami z zakresu edukacji powinni być objęci rodzice uczniów: na temat racjonalnych sposobów użytkowania mediów cyfrowych oraz konsekwencji zachowań problemowych i zagrożeń uzależnieniami czynnościowymi.
- Rozpowszechnienie informacji o placówkach udzielających pomocy w zakresie uzależnień od hazardu oraz na temat wskaźników pozwalających stwierdzić czy problem w tym zakresie występuje. Pomocne mogą okazać się broszury/ulotki plakaty informujące o negatywnych skutkach regularnego grania w gry hazardowe oraz wskazujące możliwe formy pomocy wyjścia z nałogu.
- Szkoła, oprócz technicznej umiejętności korzystania z Internetu, powinna uczyć racjonalnego z niego korzystania. Należy opracować odpowiednie szkolenia dla nauczycieli, którzy byliby w stanie w sposób atrakcyjny przekazać zasady racjonalnego używania Internetu. Odpowiednie kursy adresowane do starszych użytkowników powinny być również dostępne w sieci.
- Realizacja kampanii społecznych w zakresie przemocy w rodzinie, wychowania bez przemocy, relacji i komunikacji w rodzinach.
- Zaleca się realizację treningu kompetencji psychospołecznych, czyli naukę: radzenia sobie z emocjami i stresem; porozumiewania się i utrzymywania dobrych relacji interpersonalnych; podejmowania decyzji i rozwiązywania problemów; twórczego i krytycznego myślenia; samoświadomości i empatii. Trening powinien być realizowany wśród młodszych i starszych uczniów.
- Uczniowie korzystają z komputera i Internetu głównie, aby kontaktować się ze znajomymi (73,49%), słuchać muzyki (65,55%) oraz korzystać z social mediów (61,59%). Sugerowanym działaniem jest umożliwienie młodzieży kontaktu ze znajomymi w formie bezpośredniej poprzez organizację alternatywnych form spędzania wolnego czasu. Spotkania ze znajomymi pomogą zredukować stres i niepokój.
- Zalecana jest aktywizacja dzieci oraz rodziców we wspólne spędzanie czasu wolnego, tak, by czas z dzieckiem nie był tylko obowiązkiem, ale też czasem własnego rozwoju i poznawania najbliższych osób. Zaleca się kampanię informującą mieszkańców o możliwościach spędzania czasu wolnego w mieście.
- Działania informacyjne dotyczące podwyższenia świadomości dzieci i młodzieży na temat instytucji. Konieczne jest umieszczenie w szkołach, ośrodkach zdrowia i innych punktach centralnych miasta plakatów oraz ulotek i broszur edukujących w zakresie szkodliwości i skutków picia alkoholu oraz adresów miejsc, w których młodzi mogą szukać pomocy.

2) Wczesne wykrywanie i interwencja w przypadkach bezpośredniego zagrożenia i wystąpienia problemów uzależnień i przemocy domowej oraz minimalizacja negatywnych skutków:

- Wsparcie kadry pracującej w instytucjach oświatowych, szczególnie w zakresie rozwijania ich kompetencji i umiejętności w zakresie nowoczesnych form pomocy pracy z rodzinami borykającymi się z problemem przemocy, uzależnieniem od alkoholu lub narkotyków. Profesjonalna pomoc pomoże zmniejszyć skutki związane z problemem uzależnień oraz występowaniem przemocy domowej na poziomie rodzinnym, jak i społeczności lokalnej.¹⁷

¹⁷ Diagnoza problemów społecznych Miasta Kostorzyn nad Odrą z roku 2022, Krajowy Ośrodek Kształcenia Administracji w Krakowie.

- Wczesna diagnoza środowisk rodzinnych pod kątem zagrożenia uzależnieniami i przemocą, obejmująca interdyscyplinarne działania służące rozpoznaniu problemu oraz zaplanowaniu adekwatnych działań zaradczych.
- Rozwój poradnictwa specjalistycznego, wsparcia socjalnego oraz pracy terapeutycznej z dziećmi, osobami dorosłymi i całymi rodzinami zagrożonymi i doświadczającymi uzależnień oraz przemocy domowej.
- Wspieranie tworzenia i funkcjonowania grup wsparcia i samopomocowych dla osób uzależnionych, współuzależnionych i ich rodzin, a także dla rodzin doświadczających trudności opiekuńczo-wychowawczych oraz przemocy.
- Zapewnienie ogólnodostępnej pomocy terapeutycznej dla dzieci doświadczających przemocy.

3) Wzmocnienie systemu instytucjonalnego i organizacyjnego Miasta Kostrzyn nad Odrą w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom:

- Wzmocnienie współpracy interdyscyplinarnej i sprawny przepływ informacji pomiędzy instytucjami i organizacjami działającymi w obszarze przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy w rodzinie.
- Ustawiczne zwiększanie kompetencji pracowników służb społecznych m.in. w zakresie dostępnych form przeciwdziałania uzależnieniom, diagnozy uzależnień, diagnozy przemocy w rodzinie, aspektów prawnych tych problemów i sposobów ich rozwiązywania, mechanizmów współpracy międzyinstytucjonalnej.
- Współpraca z organizacjami pozarządowymi i grupami nieformalnymi w zakresie przedsięwzięć służących m.in. zwiększaniu aktywności społecznej, tworzeniu oferty alternatywnych form spędzania wolnego czasu, aktywizacji marginalizowanych grup społecznych, integracji międzypokoleniowej itp.¹⁸

3.2.5. Szkolenie sprzedawców napojów alkoholowych z 2022 r.

W okresie lipiec-wrzesień 2022 r. Centrum Działań Profilaktycznych Grzegorz Kucharczyk z Wieliczki przeprowadziło szkolenie sprzedawców napojów alkoholowych w zakresie ograniczenia sprzedaży napojów alkoholowych osobom poniżej 18 roku życia, wykorzystując technikę *mystery shopping* oraz szkolenie w punkcie sprzedaży, w 80 (osiemdziesięciu) punktach sprzedaży napojów alkoholowych znajdujących się na terenie Miasta Kostrzyn nad Odrą.

Program szkolenia obejmował przeprowadzenie, w każdym z punktów sprzedaży minimum 2 audytów realizowanych techniką *mystery shopping* („tajemniczy klient”, „zakup kontrolowany”), przy czym kolejny audyt nastąpił po upływie kilku dni od przeprowadzenia poprzedniego audytu oraz przynajmniej 1 szkolenia w każdym z punktów sprzedaży. W każdym z punktów sprzedaży zatrudniony przez CDP audytor (odpowiednio przeszkolona osoba z przedziału wieku 18-20 lat, wyglądem wskazująca na dużo młodszego wiek) podejmowała próbę zakupu napoju alkoholowego, której bezpośrednim następstwem było szkolenie w punkcie dokonane przez towarzyszącego audytorowi instruktora programu. Istotą tego szkolenia było uświadomienie beneficjentom programu konsekwencji sprzedaży alkoholu osobom poniżej 18 roku życia oraz przypomnienie obowiązujących przepisów prawa.¹⁹

¹⁸ Diagnoza problemów społecznych Miasta Kostrzyn nad Odrą z roku 2022, Krajowy Ośrodek Kształcenia Administracji w Krakowie.

¹⁹ Szkolenie sprzedawców napojów alkoholowych, które zostało przeprowadzone przez Centrum Działań Profilaktycznych z Wieliczki w roku 2022.

Wyniki I etapu audytu

Wykres 1. Wyniki I audytu „Tajemniczego klienta” 2022.

Wyniki II etapu audytu

Wykres 2. Wyniki II audytu „Tajemniczego klienta” 2022.

Podsumowując niniejsze szkolenie w pierwszym i drugim audycie należy zauważyć (pomijając te punkty sprzedaży, które w czasie I i II audytu były zamknięte, tj. 20 punktów), że podczas I audytu tylko 55 % sprzedawców odmawiało sprzedaży bez okazania dokumentu. Natomiast podczas II audytu odmawiało już 75 % sprzedawców. Mamy tutaj wzrost aż o 20 % odmów co jest bardzo pozytywnym wynikiem kontroli i szkolenia podczas I audytu, gdzie sprzedawcy zostali „złapani za rękę” dzięki czemu podczas II audytu, który odbył się po ponad 2 tygodniach mamy dużo lepszy wynik. Pozwala to na stwierdzenie, że powtarzanie audytu **co roku** byłoby korzystnym zjawiskiem. Cykliczna powtarzalność szkoleń i audytów w dłuższym okresie czasu będzie przyzwyczajala sprzedawców do tego typu zabiegów i według naszego długoletniego doświadczenia zwiększała ich wiedzę oraz czujność.²⁰

3.2.6. Szkolenie sprzedawców napojów alkoholowych z 2024 r.

W miesiącu lipcu 2024 r. Małopolskie Centrum Profilaktyczne z Krakowa przeprowadziło szkolenie sprzedawców napojów alkoholowych w zakresie ograniczenia sprzedaży napojów alkoholowych osobom poniżej 18 roku życia, wykorzystując technikę *mystery shopping* oraz szkolenie w punkcie sprzedaży, w 87 (osiemdziesięciu siedmiu) punktach sprzedaży napojów alkoholowych znajdujących się na terenie Miasta Kostrzyn nad Odrą. Program szkolenia był taki sam jak w roku 2022.

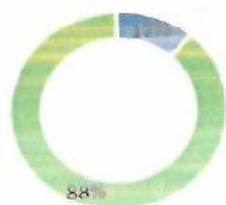
Wyniki badania oparte są na 82 kwestionariuszach badawczych zrealizowanych w ramach badania dotyczących dostępności napojów alkoholowych w punktach sprzedaży dla osób nieletnich, gdyż 5 punktów sprzedaży napojów alkoholowych w czasie szkolenia było nieczynnych.²¹

²⁰ Szkolenie sprzedawców napojów alkoholowych, które zostało przeprowadzone przez Centrum Działań Profilaktycznych z Wieliczki w roku 2022.

²¹ Szkolenie sprzedawców napojów alkoholowych, które zostało przeprowadzone przez Małopolskie Centrum Profilaktyki z Krakowa w roku 2024.

Kwestionariusze wypełnione zostały przez „tajnego klienta” przy pomocy psychologa lub pedagoga - praktyka po próbie zakupu alkoholu w danych punkcie sprzedaży.

Wyniki I etapu audytu

- sprzedawcy, którzy nie zapytali o dowód tożsamości i sprzedali alkohol
- sprzedawcy, którzy zapytali o dowód tożsamości i nie sprzedali alkoholu

Wykres 3. Wyniki I etapu audytu 2024 r.

Wyniki II etapu audytu

- sprzedawcy, którzy nie zapytali o dowód tożsamości i sprzedali alkohol
- sprzedawcy, którzy zapytali o dowód tożsamości i nie sprzedali alkoholu

Wykres 4. Wyniki II etapu audytu 2024 r.

Wyniki badań przedstawiają się następująco: podczas pierwszej wizyty w 7 punktach sprzedawcy nie zapytali o dowód tożsamości i sprzedali alkohol, z kolei podczas drugiej wizyty kontrolnej w 4 punktach sprzedawcy nie zapytali o dowód tożsamości i sprzedali alkohol. W 3 punktach sprzedawcy sprzedali alkohol podczas I, jak i II wizyty kontrolnej.

Powyższe wyniki badania pozwalają stwierdzić, że systematyczny monitoring dostępności sprzedaży alkoholu osobom nieletnim jest skuteczny. Wielu sprzedawców spotyka się z młodymi osobami, którzy chcieliby kupić w sklepie, pubie, restauracji napoje alkoholowe, mimo iż jest to niezgodne z prawem z powodu ich wieku. Taka sytuacja jest trudna, należy jednak pamiętać, iż zdecydowana odmowna jest bardzo ważna. Picie alkoholu przez osoby nieletnie może spowodować wiele niebezpiecznych sytuacji: wypadki drogowe, utonięcia, konflikty z prawem, niechciane kontakty seksualne. Alkohol zwiększa również prawdopodobieństwo, że młody człowiek stanie się ofiarą lub sprawcą przestępstwa.

W Polsce jest około 150 000 punktów sprzedaży wyrobów alkoholowych. W przypadku wątpliwości, co do pełnoletności nabywcy sprzedający lub podający napoje alkoholowe **uprawniony jest do żądania okazania dokumentu stwierdzającego wiek nabywcy** (art. 15 ust. 2 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi).²²

²² Szkolenie sprzedawców napojów alkoholowych, które zostało przeprowadzone przez Małopolskie Centrum Profilaktyki z Krakowa w roku 2024.

4. PROGRAM PROFILKATYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII NA LATA 2025-2028

4.1. Adresaci Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii.

Problemy związane z uzależnieniami dotyczą znacznej części społeczeństwa, dlatego Program skierowany jest do wszystkich mieszkańców Miasta Kostrzyn nad Odrą, którzy w życiu spotykają się z problemem: nadużywania alkoholu oraz narkotyków w sposób ryzykowny i szkodliwy, uzależnionych, którzy wymagają leczenia (działania terapeutyczno-korekcyjne), utrzymujących abstynencję i współuzależnionych (działania wspierające).

Działania ukierunkowane są głównie na indywidualną diagnozę przyczyn problemu i podjęcie stosownej interwencji.

Profilaktyka uniwersalna ma na celu przeciwdziałanie inicjacji w zakresie różnych zachowań ryzykownych (zwłaszcza wśród młodzieży szkolnej) poprzez dostarczenie odpowiedniej informacji oraz wzmacnianie czynników chroniących i redukcję czynników ryzyka. Działania te dotyczą zagrożeń rozpowszechnionych, takich jak np. używanie substancji psychoaktywnych (narkotyki, alkohol), czy przemocy. Działania z zakresu profilaktyki uniwersalnej adresowane są głównie do całych grup, w szczególności do dzieci i młodzieży, bez względu na stopień indywidualnego ryzyka występowania problemów związanych ze stosowaniem substancji psychoaktywnych oraz zażywaniem alkoholu.

Profilaktyka selektywna ma na celu zapobieganie, ograniczenie lub zaprzestanie podejmowania przez jednostkę zachowań ryzykownych. Cele te mogą być osiągnięte między innymi poprzez ograniczanie czynników ryzyka związanych ze środowiskiem rodzinnym i rówieśniczym, poprawę funkcjonowania emocjonalnego i społecznego. Działania uprzedzające z zakresu profilaktyki selektywnej skierowane są do jednostek lub grup zwiększonego ryzyka, które ze względu na swoją sytuację społeczną, rodzinną, środowiskową lub uwarunkowania biologiczne, narażone są na większe od przeciętnego niebezpieczeństwa wystąpienia problemów związanych z uzależnieniami i przemocą.

Profilaktyka wskazująca rozpoznaje pierwsze objawy zaburzeń. Zapobiega rozwojowi uzależnienia od substancji psychoaktywnych, ogranicza częstość używania lub zmiany wzorów używania substancji na mniej „niebezpieczne”, ryzykowne. Działania powstrzymujące z zakresu profilaktyki wskazującej skierowane są do jednostek lub grup demonstrujących wczesne symptomy związane z uzależnieniem. Program adresowany jest także do wszystkich zainteresowanych tą problematyką, a w szczególności do:

- dzieci i młodzieży,
- osób dorosłych pijących szkodliwie i ryzykownie,
- osób uzależnionych od alkoholu, narkotyków i innych substancji psychoaktywnych,
- osób współuzależnionych od alkoholu, narkotyków i innych substancji psychoaktywnych,
- osób uzależnionych behawioralnie,
- osób doznających przemocy domowej,
- osób stosujących przemoc domową,
- osób zawodowo zajmujących się problematyką uzależnień,
- osób uzależnionych po ukończeniu terapii.

4.2. Cel strategiczny Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii.

Celem głównym Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2025-2028 jest „**Ograniczenie negatywnych konsekwencji społecznych, w tym szczególnie szkód zdrowotnych i zaburzeń życia rodzinnego wynikających ze spożycia alkoholu, zażywania narkotyków i innych substancji psychoaktywnych oraz uzależnień behawioralnych. Podniesienie świadomości lokalnej społeczności w zakresie szkodliwości uzależnień dla zdrowia.**”

Cel nadrzędny zostanie osiągnięty poprzez realizację celów szczegółowych i wyodrębnionych w ramach celów zadań. Określone w programie zadania będą realizowane przez włączone w realizację Programu instytucje.

4.3. Cele szczegółowe Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii.

1. Zwiększenie dostępności i skuteczności pomocy terapeutycznej dla osób uzależnionych od alkoholu i innych substancji psychoaktywnych oraz członków ich rodzin.
2. Udzielenie rodzinom, w których występują problemy związane z używaniem alkoholu, narkotyków i innych substancji psychoaktywnych pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą domową.
3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej oraz działalności szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych.
4. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów uzależnień.
5. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.
6. Wspieranie zatrudnienia socjalnego przez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej i klubów integracji społecznej.²³

4.4. Sposoby realizacji Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii.

ZADANIE nr 1

Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla uzależnionych i zagrożonych uzależnieniami od alkoholu i innych substancji psychoaktywnych oraz członków ich rodzin.

1. Pomoc terapeutyczna i rehabilitacyjna dla osób uzależnionych i zagrożonych uzależnieniem.
2. Funkcjonowanie Punktu Informacyjno -Konsultacyjnego ds. uzależnień i przemocy w rodzinie.
3. Gromadzenie i przekazywanie informacji o formach profesjonalnej pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej udzielanej w ośrodkach na terenie miasta, powiatu i województwa.
4. Organizowanie i finansowanie szkoleń dla członków Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy domowej, grup zawodowych oraz specjalistów zajmujących się problemem alkoholowym i narkotykowym.

Mierniki:

- liczba osób biorących udział w programach terapeutycznych i rehabilitacyjnych dla osób uzależnionych i zagrożonych uzależnieniem;
- liczba działających punktów informacyjno-konsultacyjnych;
- rozpowszechnianie informacji o formach pomocy i rehabilitacji;
- liczba szkoleń.

ZADANIE nr 2

Udzielenie rodzinom, w których występują problemy związane z używaniem alkoholu, narkotyków i innych substancji psychoaktywnych pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą domową.

1. Realizowanie programów terapeutycznych i profilaktycznych dla rodziców i opiekunów dzieci, które się upijają, zażywają środki psychoaktywne oraz są uzależnione od zachowań behawioralnych.
2. Prowadzenie zajęć terapeutycznych oraz udzielanie porad prawnych osobom uzależnionym i współuzależnionym od napojów alkoholowych, środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych i NSP oraz zachowań behawioralnych.
3. Realizowanie programów terapeutyczno – psychologicznych dla osób uzależnionych

²³ Art. 4¹ ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2023 r. poz. 2151)

- i współzależnionych od napojów alkoholowych, środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych i NSP, zachowań behawioralnych lub stosujących przemoc, a także z zakresu ochrony zdrowia psychicznego.
4. Prowadzenie bezpłatnego, specjalistycznego poradnictwa psychiatrycznego, psychologicznego, terapeutycznego, pedagogicznego dla osób uzależnionych oraz ich rodzin (rodziców, opiekunów prawnych dziecka, dziecka).
 5. Udzielanie pomocy i schronienia osobom bezdomnym uzależnionym od napojów alkoholowych, środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych i NSP, zachowań behawioralnych lub stosujących przemoc.
 6. Wspieranie działań pomocowych dla osób doświadczających przemocy domowej, w tym procedury Niebieskiej Karty, działalność Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy domowej.
 7. Motywowanie do podjęcia leczenia odwykowego oraz podejmowanie działań zmierzających do zastosowania obowiązku leczenia odwykowego w ramach zadań i procedur Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Mierniki:

- liczba osób uczestniczących w programach terapeutycznych i profilaktycznych;
- liczba osób korzystających z zajęć terapeutycznych oraz porad prawnych;
- liczba osób bezdomnych korzystających z pomocy i schronienia;
- liczba osób korzystających z bezpłatnego, specjalistycznego poradnictwa psychologicznego, terapeutycznego, pedagogicznego;
- liczba wniosków złożonych do miejskiej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych;
- liczba przeprowadzonych rozmów motywujących przez miejską komisję rozwiązywania problemów alkoholowych.

ZADANIE nr 3

Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej oraz działalności szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych.

1. Warsztaty, konferencje i szkolenia, prelekcje, programy terapeutyczne i profilaktyczne dla rodziców lub opiekunów prawnych dziecka, w zakresie szkód wynikających z picia alkoholu, nadużywania narkotyków lub uzależnień behawioralnych.
2. Udział w ogólnopolskich, wojewódzkich i powiatowych kampaniach i programach profilaktyczno – edukacyjnych oraz organizacja miejskich programów profilaktycznych.
3. Wspieranie przedszkoli, szkół podstawowych i szkoły ponadpodstawowej w rozwijaniu działań profilaktycznych, w szczególności realizację adekwatnego do potrzeb programu profilaktycznego.
4. Warsztaty, konferencje i szkolenia dla nauczycieli, wychowawców, psychologów i pedagogów szkolnych, przedszkolnych, pracowników socjalnych, pracowników opieki zdrowotnej, członków Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespołu Interdyscyplinarnego oraz Radnych Rady Miasta z zakresu profilaktyki uzależnień i przemocy domowej.
5. Szkolenia z tematyki przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy domowej dla pracowników Urzędu.
6. Realizowanie programów rekomendowanych w ramach Systemu Rekomendacji Programów Profilaktycznych i Promocji Zdrowia Psychicznego prowadzonego przez Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom i Ośrodek Rozwoju Edukacji i Instytut Psychiatrii i Neurologii.
7. Realizacja programów profilaktycznych, edukacyjnych i informacyjnych skierowanych do grup zagrożonych uzależnieniami.
8. Wspieranie jednostek organizacyjnych Miasta w zakresie zakupu materiałów i wyposażenia na potrzeby realizacji zadań z zakresu profilaktyki uzależnień.
9. Upowszechnianie programów profilaktycznych realizowanych w środowisku szkolnym i rodzinnym, z uwzględnieniem aktywności kulturalnej i sportowej, w tym w grupach

- podwyższonego ryzyka oraz osób współuzależnionych i DDA.
10. Wspieranie organizacji zajęć opiekuńczo – wychowawczych w czasie wolnym dla dzieci i młodzieży z rodzin z problemem uzależnień, połączonego z oddziaływaniem socjoterapeutycznym, stanowiących alternatywę wobec używania napojów alkoholowych, środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych i NSP, internetu, gier cyfrowych i hazardu.
 11. Prowadzenie środowiskowych zajęć pozalekcyjnych w szkołach dla dzieci i młodzieży z rodzin dysfunkcyjnych oraz grup ryzyka.
 12. Prowadzenie świetlic opiekuńczo – wychowawczych w szkołach podstawowych dla uczniów z rodzin dysfunkcyjnych.
 13. Spektakle teatralne, akcje profilaktyczne, konkursy, imprezy sportowo – rekreacyjne oraz kulturalne dla dzieci i młodzieży z zakresu profilaktyki uzależnień i przeciwdziałania przemocy.
 14. Wspieranie jednostek organizacyjnych Miasta, instytucji kultury oraz szkoły ponadpodstawowej w zakresie wypoczynku letniego i zimowego, przede wszystkim, dla dzieci i młodzieży z rodzin z problemem uzależnień i przemocą domową.
 15. Letnie animacje dla dzieci i młodzieży oraz organizacja festynu profilaktycznego.
 16. Informowanie o formach i sposobach pomocy osobom uzależnionym i współuzależnionym, doświadczającym przemocy domowej oraz bezdomnym.
 17. Dofinansowanie dożywiania uczniów – uczestników zajęć w świetlicach opiekuńczo – wychowawczych.
 18. Współpraca z pedagogami, kuratorami sądowymi, Ośrodkiem Pomocy Społecznej, Policją, Strażą Graniczną, Strażą Miejską oraz Miejską Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w zakresie zapobiegania występowania zjawisk patologicznych na terenie miasta oraz podejmowanie działań, których celem jest zmniejszenie istniejącego stanu zagrożenia.
 19. Prowadzenie edukacyjno – informacyjnej działalności profilaktycznej wobec osób uzależnionych oraz stosujących przemoc domową.
 20. Szkolenia, warsztaty i konferencje dla osób pomagających osobom uzależnionym oraz zajmujących się wspieraniem dzieci z FASD oraz ich opiekunów.
 21. Podejmowanie działań edukacyjnych skierowanych do sprzedawców napojów alkoholowych mających na celu ograniczenie dostępności napojów alkoholowych i przestrzeganie zakazu sprzedaży alkoholu osobom poniżej 18 roku życia.
 22. Udział sprzedawców napojów alkoholowych w szkoleniach.
 23. Szkolenia i warsztaty dla specjalistów zatrudnionych w Punkcie Informacyjno Konsultacyjnym działającym przy Poradni Leczenia Uzależnień.
 24. Organizowanie lokalnych diagnoz lub sondaży pozwalających ocenić aktualny stan problemów w zakresie używania wyrobów tytoniowych, w tym nowatorskich wyrobów tytoniowych i elektronicznych papierosów, używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych i NSP, spożywania alkoholu (z uwzględnieniem monitorowania poziomu i struktury spożycia oraz dostępności alkoholu).

Mierniki:

- liczba odbiorców działań profilaktyczno – edukacyjnych;
- liczba uczestników warsztatów, szkoleń, konkursów, prelekcji, konferencji, itp.;
- liczba zakupionych materiałów i wyposażenia;
- liczba osób (dzieci i młodzieży) biorących udział w zajęciach opiekuńczo – wychowawczych w czasie wolnym;
- liczba uczestników środowiskowych zajęć pozalekcyjnych i świetlicy opiekuńczo – wychowawczej.

ZADANIE nr 4

Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów uzależnień.

1. Wspieranie działalności Punktu Informacyjno – Konsultacyjnego ds. Uzależnień i Przemocy w Rodzinie.
2. Wspieranie działalności Poradni Leczenia Uzależnień „Nowy Dworek” w Kostrzynie nad Odrą.
3. Wspieranie organizacji pozarządowych realizujących zadanie „Prowadzenie Klubu Abstynenta”.
4. Wspieranie działalności placówek leczenia uzależnień.

5. Wspieranie działalności Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy domowej.
6. Wspieranie organizacji pozarządowych realizujących zadanie: „Prowadzenie świetlicy socjoterapeutycznej”.
7. Dofinansowanie lub refundacja kosztów diagnozy FAS lub FASD.
8. Współpraca z policją w celu prowadzenia wspólnych działań profilaktycznych wynikających z ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii oraz o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, poprzez:
 - przeciwdziałanie rozprowadzaniu narkotyków i dopalaczy wśród dzieci i młodzieży,
 - prowadzenia zajęć, warsztatów i pogadanek edukacyjno – informacyjnych z zakresu przeciwdziałania uzależnieniom.

Mierniki:

- liczba podpisanych porozumień, umów na realizację działań służących rozwiązywaniu problemów uzależnień;
- kwota wsparcia działań służących rozwiązywaniu problemów uzależnień;
- liczba osób, którym zostało udzielone dofinansowanie lub refundacja kosztów diagnozy FAS lub FASD;
- liczba odbiorców działań profilaktyczno – edukacyjnych prowadzonych wspólnie z policją.

ZADANIE nr 5

Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.

1. Udział członków Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w doraźnych kontrolach punktów sprzedaży i reklamy napojów alkoholowych.
2. Powiadamianie organów ścigania o naruszeniach zasad sprzedaży i reklamy napojów alkoholowych.
3. Egzekwowanie przepisów prawa w zakresie ograniczenia dostępności do napojów alkoholowych.
4. Opiniowanie przez Miejską Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wydawania zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych (w zakresie zgodności lokalizacji punktów sprzedaży z uchwałami rady gminy).

Mierniki:

- liczba doraźnych kontroli punktów sprzedaży i reklamy napojów alkoholowych;
- liczba powiadomień skierowanych do organów ścigania;
- liczba wydanych opinii przez Miejską Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

ZADANIE nr 6

Wspieranie zatrudnienia socjalnego przez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej i klubów integracji społecznej.

1. Wspieranie organizacji pozarządowych realizujących zadanie: „Działalność na rzecz integracji i reintegracji społecznej oraz zawodowej w ramach zatrudnienia socjalnego w centrum integracji społecznej”.
2. Realizacja programów reintegracji zawodowej i społecznej przez Ośrodek Pomocy Społecznej oraz organizacje pozarządowe w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom.

Mierniki:

- liczba podpisanych umów na realizację zadań publicznych w ramach Programu;
- liczba uczestników programów reintegracji zawodowej i społecznej.

5. PODMIOTY INSTYTUCJONALNE PRZEWIDZIANE W RAMACH PROGRAMU PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII NA LATA 2025 – 2028

Wszystkie instytucje i placówki powinny ściśle ze sobą współpracować tworząc tym samym efektywny system profesjonalnego wsparcia dla osób uzależnionych i współuzależnionych.

1. Ośrodek Pomocy Społecznej,
2. Punkt Informacyjny - Konsultacyjny ds. uzależnień i przemocy w rodzinie działający przy Poradni Lecznia Uzależnień "Nowy Dworek",
3. Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy domowej,
4. Komisariat Policji,
5. Straż Miejska,
6. Urząd Miasta,
7. Placówka wsparcia dziennego (świetlica socjoterapeutyczna i świetlice opiekuńczo – wychowawcze),
8. Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
9. Placówki ochrony zdrowia funkcjonujące na terenie gminy,
10. Placówki oświatowe,
11. Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji,
12. Instytucje kultury,
13. Organizacje pozarządowe, kluby sportowe.

6. ŚRODKI FINANSOWE NA REALIZACJĘ PROGRAMU

1. Program realizowany jest ze środków finansowych miasta pochodzących z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych oraz opłat od sprzedaży napojów alkoholowych w opakowaniach jednostkowych o ilości nominalnej napoju nieprzekraczającej 300 ml. Wydatki ujmują się w planach budżetowych miasta w dziale 851 – ochrona zdrowia, rozdział 85154 – przeciwdziałanie alkoholizmowi oraz rozdział 85153 – przeciwdziałanie narkomanii.
2. Wpływy z opłat od sprzedaży napojów alkoholowych w opakowaniach jednostkowych o ilości nominalnej napoju nieprzekraczającej 300 ml mogą być przeznaczone na działania mające na celu realizację lokalnej międzysektorowej polityki przeciwdziałania negatywnym skutkom spożywania alkoholu.

7. MONITORING I SPRAWOZDAWCZOŚĆ Z REALIZACJI PROGRAMU

Monitoring Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2025 – 2028 będzie opierał się przede wszystkim na gromadzeniu i analizowaniu informacji. Będzie prowadzony na podstawie oceny poziomu realizacji poszczególnych zadań programu w celu stwierdzenia czy osiąga on założone cele. Niezbędne dane będą uzyskiwane od podmiotów zaangażowanych w realizację jego założeń i gromadzone przez Wydział Oświaty, Kultury i Opieki Urzędu Miasta Kostrzyn nad Odrą. Rezultatem prowadzonego monitoringu będzie sprawozdanie roczne przygotowane przez Wydział Oświaty, Kultury i Opieki Urzędu Miasta Kostrzyn nad Odrą przy współpracy z podmiotami zaangażowanymi w realizację Programu, które zostanie przedstawione Radzie Miasta do 30 czerwca roku następującego po roku, którego sprawozdanie dotyczy.

8. KOORDYNATOR PROGRAMU

Nadzór nad realizacją i wykonaniem Programu sprawuje Naczelnik Wydziału Oświaty, Kultury i Opieki Urzędu Miasta Kostrzyn nad Odrą.

9. EWALUACJA

Systematyczne prowadzenie ewaluacji pozwoli dostrzec wpływ podejmowanych przedsięwzięć na podniesienie skuteczności działań na rzecz osób uzależnionych i współuzależnionych, a także stanowi podstawę rozpoznania, a następnie planowania i wdrażania działań naprawczych.

BIBLIOGRAFIA

1. Uchwała nr XVII/119/16 Rady Miasta Kostrzyn nad Odrą w sprawie przyjęcia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Kostrzyn nad Odrą na lata 2016-2026.
2. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30 marca 2021 r. w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021-2025.
3. Magdalena Rowicka, UZALEŻNIENIA BEHAWIORALNE Terapia i Profilaktyka, Krajowe Biuro do spraw Przeciwdziałania Narkomanii, 2015 r.
4. Diagnoza problemów społecznych Miasta Kostrzyn nad Odrą z roku 2022, Krajowy Ośrodek Kształcenia Administracji w Krakowie.
5. Diagnoza problemu przemocy domowej przeprowadzona przez Wydział Oświaty, Kultury i Opieki Urzędu Miasta Kostrzyn nad Odrą we współpracy ze szkołami podstawowymi w 2024r.
6. Szkolenie sprzedawców napojów alkoholowych, które zostało przeprowadzone przez Centrum Działań Profilaktycznych z Wieliczki w roku 2022,
7. Szkolenie sprzedawców napojów alkoholowych, które zostało przeprowadzone przez Małopolskie Centrum Profilaktyki z Krakowa w roku 2024.
8. Zarządzenie nr 26/2024 Burmistrza Miasta Kostrzyn nad Odrą z dnia 22 stycznia 2024 r. ws. Regulaminu Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Kostrzynie nad Odrą.
9. Porozumienie nr OK/2/2023 zawarte w dniu 27 grudnia 2023 roku w Kostrzynie nad Odrą pomiędzy Miastem Kostrzyn nad Odrą a Ośrodkiem dla Osób Uzależnionych SP ZOZ „Nowy Dworek”.
10. Statut Stowarzyszenia „Klub Abstynenta Libra” w Kostrzynie nad Odrą.
11. Raport 2023 “Uzależnienia w Polsce” Krajowego Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom.
12. Raport o stanie Miasta Kostrzyn nad Odrą za rok 2023, Kostrzyn nad Odrą, maj 2024 r.

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 4¹ ust. 2 ustawy z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. z 2023 r. poz. 2151 t.j. ze zm.) i art. 10 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2009 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. z 2023 r. poz. 1939 t.j. ze zm.) do zadań własnych gminy należy opracowanie i realizacja gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii.

Niniejsze ustawy nakładają na j.s.t. prowadzenie działań w obszarze profilaktyki, przeciwdziałania uzależnieniom oraz integracji społecznej osób uzależnionych.

Realizacja powyższych działań jest prowadzona w postaci uchwalonego przez radę gminy gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii, który stanowi integralną część Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Kostrzyn nad Odrą na lata 2016 – 2026, i który uwzględnia cele operacyjne dotyczące profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii, określone w Narodowym Programie Zdrowia na lata 2021-2025. Elementem gminnego programu są również działania związane z przeciwdziałaniem uzależnieniom behawioralnym.

Burmistrz Miasta Kostrzyn nad Odrą w dniu 17 października 2024 r. ogłosił konsultacje z mieszkańcami Miasta oraz Ośrodkiem Pomocy Społecznej, Zespołem Interdyscyplinarnym ds. przeciwdziałania przemocy domowej, Miejską Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Komisariatem Policji w Kostrzynie nad Odrą, szkołami podstawowymi i przedszkolami miejskimi w sprawie przyjęcia projektu „Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2025-2028”. Konsultacje przeprowadzono w okresie od 17 października 2024 r. do 5 listopada 2024 r. W ramach konsultacji nie zgłoszono wniosków i uwag.

W związku z powyższym podjęcie uchwały jest uzasadnione.

BURMISTRZ

dr Andrzej Kunt

cep

Bank-Sukowb...